

POBIELONY (12) *part praet pass pf*

Oba o oraz e jasne (Cn e pochylone).

sg m N pobielony (5). ◇ f N pobieloną (1). ◇ D pobielon(e)j (1). ◇ [A pobieloną.] ◇ I pobieloną (1). ◇ V pobieloną (2). ◇ pl N m pers pobiel(e)ni (1). subst pobielon(e) (1).

Sł stp brak, Cn s.v. tynkowany, Linde bez cytatu s.v. pobielić.

1. Uczyniony białym; pomalowany na białą, potynkowany; dealbatus PolAnt, Mącz, Calep, Vulg, Cn; gypsatus Mącz, Cn; albarius, calcatus, calce litus a. politus, calicatus, decalitus, opere tectorio exornatus, tectorio praelitus Cn (12): Gypsatus, Potynkówany/ Pobielony. Mącz 150d, 78c; Dealbatus – Pobeloni. Calep 288b.

pobielony czym (1): Cretatus – Kretą pobielonij Calep 269b.

W porównaniach (2): iż ono kápłáńłtwo Zydowłkie obłudne y śćienie pobieloney podobne/ miáło iuż być obáłone y zepłowáne WujNT 492. Cf »nad śnieg pobielony«.

Wyrażenia: »pobielona ściana« [szyk 1:1] (2): Dealbatus paries, Pobelona ściáná. Mącz 78c; WujNT 492.

»nad śnieg pobielony« (1): Thedy nad śnieg będą pobieleni [nive dealbabuntur] WróbŻółt 67/16. Przen bibl. (5) :

Wyrażenie: »grob pobielony« = kobieta piękna, lecz grzeszna (1): Swyęty Kryzołtom ták o gładkyey mowi: Co práwi yeft gładká żoná yeft grob pobyelony/ yeŕli práwi nye byłáby trzeźwya/ czyfta/ á wftydliwa. GliczKsiąż P7v.

a) O człowieku obłudnym (4) :

Wyrażenia: »grob pobielony« (1): wfty iedno chwałá pana Boga [...] takie pyłmo zowie kościołem złołliwich: Groby pobyelone SeklKat Q2.

»ściana pobielona« = paries dealbatus PolAnt, Vulg (3): BibRadz Act 23/3; Tedy rzekł Páweł k niemu: Skarze cię Bog ściáno pobielona. WujNT Act 23/3, s. 492.

2. [Pokryty warstwą jasnego metalu [czym]: Widzial thełch tham [...] Wanną miedzianą czeną pobieloną ZapWpolActAdv 1550 153v.]

Synonimy: 1. potynkowany; 2. polewany.